

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Brevicvlvs Selectarvm Qvaestionvm Regvlarivm

Bonagrata <von Habsheim>

Friburgi Brisgoiae, 1662

Dispensatio

[urn:nbn:de:bsz:31-160608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-160608)

Quis triennium à professione
 compleuerit, deinde vt pos-
 sit Capitulum accedere pe-
 destet, nisi fuerit actu Defi-
 nitor. Modus eligendi &
 alia huc facientia videantur
 in statutis & ordinationibus
 generalibus; Et V. *Electio.*

DISPENSATIO.

134. **D**ispensatio est *alio-
 cuius iuris alias
 obligantis iuxta & ratio-
 nabilis relaxatio ab autho-
 ritatem ad id habente.*

135. *Rationabilem reddunt
 Pietas erga Deum, necessitas*
 vel

Dispensatio.

95

vel utilitas communis aut
priuata, corporalis aut spi-
ritualis, maior aut minor
pro qualitate loci, temporis
ac ipsius rei, vel etiam pru-
dentis arbitrio. 136. *Facul-
tas*, quod ad præsens attinet,
est vel penes Prælatos, vel
Confessarios, in ordine ad
fratres vel sæculares. Intra
ordinem potest esse 1. in le-
gibus latis à Superioribus
& extra ordinem, nempe à Pa-
pa vel Concilio Generali. 2.
In cēsuris & pœnis ob legis
transgressionem contractis.
3. In votis & juramentis. 4.

D

In

96 *Dispensatio.*

In Regula Ordinis. s. In
eiusdem Constitutionibus.

137. Circa primum est Re-
gula 1. Generalis. Nullus in-
ferior dispensare potest in le-
gibus latis à Superiore; nisi
in casibus specialiter vel ge-
neraliter concessis ab eo, qui
legem tulit, vel ei æqualis,
aut Superior est.

138. Regula 2. Prælati Re-
gulares, qui jurisdictionem
habent Episcopalem vel qua-
si, quales sunt Generales vel
Prouinciales, possunt circa
sibi subditos omnia, cū sua
proportione, quæ possunt
Ar

Dispensatio. 97

Archiepiscopi & Episcopi de
jure circa Clericos ipsis sub-
iectos.

139. Regula 3. Quicquid
jure communi prohibetur
Episcopis, id etiam Prælati
Religionum interdictū ha-
betur; nisi ex privilegio ali-
quo speciali aliud constet.

140. Casus, in quibus Epi-
scopi, ad eòque Prælati Re-
gulares dispensare possunt,
sunt 1. quando ipsum jus vel
ius conditor expressè con-
cedit talem potestatem, vel
per clausulam generalem,
aut speciale privilegium, de

D 2 qui-

98 *Dispensatio.*

quibus passim in isto tractatu. 2. quando adest consuetudo, vt in præceptis Ecclesiæ de ieiunio, esu carniū, officio diuino & similibus.

3. Grauis & magna necessitas vel utilitas subito contingens, ita vt facilè & commodè Superior adiri nequeat.

4. Leuitas & paruitas materiae.

141. Casus in iure specialiter Papæ reseruati, scilicet magis nobis necessarij sunt.

1. Solus Papa definit causas & quæstiones spectantes ad fidem & sacramenta. 2. Ex-

emptio

emptio Episcoporum, Regulariū vel Clericorum. 3. Iudicialis interpretatio privilegiorum Papalium. 4. Mutatio vel dimissio Monasteriorum Ord. Mendicant. *V. Prouincialis.* 5. Institutio nouæ Religionis, vel assumptio noua *Conuentūs* Ord. Mendicant. *V. Monasterium.* 6. Diuisio alicuius Prouinciaz, aut unio duarum in unam, &c. assumptio noua Capueinis licet ex privilegio Greg. 13. 7. Commutatio aliquorum votorum. *V. Votum.* 8. Dispensatio in

D3   certis

100 *Dispensatio.*

certis Irregularitatibus. *V. Irregularitas.* 9. Ut quis habeat plura beneficia, Prouincialatus aut Guardianatus. 10. Personam Ecclesiasticam iure suo priuare. 11. A Papa nominatum excommunicatum absolueret. 12. Item a sententia Excommunicationis, Suspensionis vel Interdicti in iure Papæ reseruat. *V. Absolutio. V. Casus reseruat.* 13. Cognoscere in causis appellatione remota. 14. Ut quis habeat plures dignitates aut Personatus etiam sine cura, aut in eadem

Eccle
sation
ramen
rimo
propri
142
dinis
spensa
essent
vim p
quæ s
tam
tioner
143.
quo e
cau
De qu
Ec-

Dispensatio. 107

Ecclesia. Alia circa dispensationes in pœnis, votis, iuramentis, impedimentis matrimonij, &c. videre licet proprijs titulis.

142. Circa Regulam Ordinis Minorum, Prælati dispensare nequeunt in votis essentialibus, præceptis, auge vim præcepti habentibus, quæ singularem & manifestam inducunt deordinationem, si non seruentur.

143. In alijs occurrente aliquo casu particulari possunt ex causa iusta & rationabili. De quibus vid. P. Polit. 113 c.

D 4

10. Regs

102 Dispensatio.

10. Reg. n. 79. Et in hac Sum.
V. Prouincialis. V. Custos.
V. Guardianus. 144. Vni-

uersim Prouinciales, & in
casu necessitatis vrgentis, vel
materix leuis, &c. de quibus
n. 140. Guardiani, videntur
dispensare posse in Regulæ
præceptis, quæ merè positi-
ua sunt, nec includunt ali-
quid ad jus diuinum perti-
nens; quando ipsi P. Gener-
ali saltem implicite non re-
seruantur.

145. Constitutiones no-
stræ, quantò minus videntur
obligare, tantò periculosior
est

Dispensatio. 103

est earum non solum transgressio, verum etiam dispensatio, quæ quando sine sufficienti causa fit, nihil differt à transgressione. Cæteroquæ stando in terminis puris Constitutionum, Ministri Generali communicata censetur à Capitulo Generali tota potestas ad dispensandum in Constitutionibus, exceptis illis casibus, quos Capitulum Generale sibi reseruauit. Similiter & Prouincialibus. præter illos, qui vel P. Generali vel toti Capitulo reseruati sunt, de quibus *V. Prouin-*

Dis *cialis.*

104   *Dispensatio.*

cialis. 146. Prælati autem sicuti cū alijs, ita cū seipſis dispensare possunt. 147. Noſtri Confessores aliã dispensandi potestatem in Confratres non habent quàm pro foro interno ad vsum sacramentorum. Vid. *V. Absolutio quoad fratres. n. 21.*

148. Cum Sæcularibus dispensandi habentur sequentia Privilegia. 1. Cum Incaſtuosis ad petendum debitum conjugale, vel qui contraxerunt cum impedimento voti simplicis castitatis, vt possint reddere ac pe-
tere,

tere, quousque durat matri-
 monium. 2. Cum famulis,
 ancillis & coniugibus Pa-
 trum familias hæreticorum,
 vt possint vesci carnibus, o-
 uis & lacticiniis, quando ij,
 quibus subsunt, negant ci-
 bos quadragesimales. 3. Vt
 in Germania Superiori suis
 pœnitentibus possint per-
 mittere vsum librorum pro-
 hibitorum, modò non sint
 editi ad stabiliēda dogmata
 hæreticorū, vti sunt Biblia
 vulgaria. 4. In impedimēto
 criminis & 4. gradu Con-
 sanguinitatis vel affinitatis,
 D 6   quando

quando separari thoro coniuges sine grandi periculo nequeunt. *De his Vide V. Missio.*

ELECTIO.

149. **E**lectio est alicuius Persona ad Ecclesia Vacantis Pastoralem dignitatem canonica Vocatio, confirmatione Superioris legitime approbata. Dicitur 1. Pastoralem dignitatem. In hunc enim finem eligendi forma potissimum in iure praescribitur, cum ad alias Dignitates sufficiat quo-